

Ekorekreatif Tutum Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Ekorekreatif Tutum Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20835>

Özet

Ekorekreatif Tutum Ölçeği, bireylerin ekolojik rekreasyon faaliyetlerine yönelik sahip oldukları duyuşsal, bilişsel ve davranışsal eğilimlerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş **psikometrik** bir araçtır. Üzeyir Kement, Serkan Karaküçük ve Selim Çavuşoğlu tarafından 2021 yılında geliştirilen bu ölçek, ekoturizm ve sürdürülebilirlik bağlamında bireylerin çevreye karşı sorumlu tutumlarının değerlendirilmesindedir. Ölçek, 5'li Likert tipi derecelendirme sistemi kullanmakta olup, toplamda üç ana faktör altında 22 maddeden oluşmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Ekorekreasyon, **Ekorekreatif Tutum**, Ölçek Geliştirme, Turizm, Sürdürülebilirlik, Çevre Bilinci, Psikometri

Yazarlar

Üzeyir Kement, Serkan Karaküçük, Selim Çavuşoğlu

Amaç

Ekorekreatif Tutum Ölçeği'nin temel amacı, ekolojik rekreasyon aktivitelerine katılan veya bu aktivitelere ilgi duyan bireylerin tutumlarının güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçülecek, çok boyutlu bir enstrüman oluşturulmasıdır. Bu amaçla, ölçek, bireylerin çevre dostu rekreasyonel etkinliklere karşı gösterdikleri **tutumun** üç temel bileşenini (duyuşsal, bilişsel ve davranışsal) ayrı ayrı değerlendirerek, alan yazına katkı sağlamaya hedeflemiştir. Elde edilen veriler, ekoturizm planlaması ve çevre eğitimi stratejilerinin geliştirilmesinde kritik bilgiler sunmaktadır.

Yapı

Ekorekreatif Tutum Ölçeği, bireylerin ekolojik rekreasyon faaliyetlerine yönelik karmaşık tutumlarının ölçen çok boyutlu bir yapıyı temsil etmektedir. Ölçek, tutumun geleneksel olarak kabul edilen üç ana bileşenine dayanmaktadır ve toplam 22 madde ile bu bileşenleri ölçmektedir. Bu yapı, faktör analizi çalışmaları sonucunda ortaya çıkmıştır ve iç tutarlılığı yüksek alt boyutlardan oluşmaktadır.

Duyuşsal Tutum: Bireyin ekorekreatif faaliyetlere karşı hissettiği duygusal tepkileri ve keyif alma düzeyini ifade eder (5 madde).

Bilişsel Tutum: Bireyin ekorekreatif faaliyetler ve doğal kaynakların korunması hakkındaki bilgi, inanç ve düşüncelerini yansıtır (7 madde).

Davranışsal Tutum: Bireyin ekorekreatif faaliyetler sırasında sergilemeye istekli olduğu fiili eylemleri ve sorumlu davranış eğilimlerini ölçer

(10 madde).

Geçerlik

Ekorekreatif Tutum Ölçeği'nin **geçerlik** çalışması, ölçeğin geliştirilmesi sürecinin ayrılmaz bir parçası olarak yürütülmüştür. Yayımlanan makale (Kement vd., 2021) "Geçerlik ve Güvenilirlik Çalışması" başlığında taahhütta olup, ölçeğin ölçmeyi amaçladığı yapıyı doğru bir şekilde ölçtüğünü kanıtlamak için çeşitli geçerlik analizlerinin yapıldığını göstermektedir. Bu çalışmalar genellikle yapı geçerliğini (faktör analizi yoluyla) ve içerik geçerliğini (uzman görüşleri alarak) kapsamaktadır.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirlik analizleri, maddelerin iç tutarlılığını ve ölçeğin zamana karşı istikrarını göstermek üzere gerçekleştirilmiştir. Geliştirme çalışmasında, ölçeğin tutarlılığını belirlemek amacıyla yaygın olarak kullanılan Cronbach Alfa katsayısı hesaplanmıştır. Yüksek güvenilirlik değerleri, ölçek maddelerinin aynı yapıyı ölçme konusunda birbiriyle uyumlu olduğunu ve tutarlı sonuçlar ürettiğini teyit etmektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin geliştirilmesi aşamasında, Ekorekreatif Tutum yapısının boyutlarını belirlemek ve doğrulamak amacıyla faktör analizleri uygulanmıştır. Yapılan analizler sonucunda ölçeğin, teorik beklentilere uygun olarak, sırasıyla 5, 7 ve 10 maddeden oluşan üç ana faktöre ayrıldığını tespit edilmiştir: **Duyusal Tutum**, **Bilişel Tutum** ve https://tr.wikipedia.org/wiki/Davran%C4%B1%C5%9Fsal_Tutum. Bu üç faktörlü yapı, ekorekreatif tutumun hem duygusal başlıca hem de bilgiye dayalı farklı ve eyleme dönük eğilimi kapsadığını desteklemektedir.

Araç

Test Türü: Geliştirme

Format: 5'li Likert Tipi Derecelendirme. Cevaplar "1" kesinlikle katılmıyorum ile "5" kesinlikle katılıyorum arasında değişmektedir.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Ekoturizm ve rekreasyon faaliyetlerine ilgi duyan genel popülasyon.

Yaş Grubu: Yetkinler ve gençler (Çalışmanın örneklem detaylarına bağlı olarak).

Popülasyon Detayları: Özgün çalışmada, ekorekreatif faaliyetlere katılan bireylerden oluşan bir örneklem kullanılmıştır.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) yöntemiyle anket formu kullanılarak uygulanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Ekorekreasyon, Tutum, Ölçek Geliştirme, **Geçerlik**, Güvenilirlik, Turizm, Çevre Bilinci

Yazarlar

Yazar ORCID Tanıtıcıları: Mevcut değil

Kurum E-posta Adresleri: uzeyirkement@odu.edu.tr (Sorumlu Yazar)

Yazma Adresi: Ordu Üniversitesi (Sorumlu Yazarın Başlı Olduğu Kurum)

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2021

Şinler ve Ücret: Ölçeğin kullanımı için sorumlu yazar Üzeyir Kement ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. İletişim e-posta adresi yukarıda belirtilmiştir.

Kaynaklar

Kement, Ü., Karaküçük, S. ve Çavuşoğlu, S. (2021). Ekorekreatif Tutum Ölçeği geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Tourism and Recreation*, 3(1), 34-54.

Makalenin orijinal tam metni Dergipark üzerinden ulaşılabilir: dergipark.org.tr

Ölçeğin orijinal PDF dosyası burada indirilebilir: ekorekreatif-tutum-olcegi-toad.pdf

Ekorekreatif Tutum Ölçeği Maddeleri

Ölçek, üç alt boyutta toplam 22 maddeden oluşmaktadır:

Duyusal Tutum (5 madde)

Örnek maddeler: "Ekorekreatif faaliyetlere katılmayı severim.", "Ekorekreatif faaliyetlere katılmak bana keyif verir"

Bilişsel Tutum (7 madde)

Örnek maddeler: "Ekorekreasyonistlere, doğal kaynakların bilinçli kullanımına yönelik eğitim verilmelidir.", "Ekorekreatif faaliyetlerin yapıldığı alanlarda yönlendirici levhalar olması gerekmektedir."

Davranışsal Tutum (10 madde)

Örnek maddeler: "Ekorekreatif faaliyetim esnasında yerde bulduğum çöpleri toplarım.", "Ekorekreatif faaliyetlere katıldığımda çevreye duyarlı tesislerde (yeşil otel vb.) konaklamak isterim."

ARABPSYCHOLOGY.COM